

SZEGEDI HIRLAP

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN.

1917 június 10.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

TAMÁS REZSŐ.

II. évf. 24. szám.

Tartalom:

***Gyöngyös sorsa felé
haladunk***

Ha én koldus lehetnék

***Fürödjünk
stb. stb.***

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZEGED, TISZA LAJOS-KÖRUT 37. SZ.

TELEFON: 15—78.

A SZEGEDI HIRLAP ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 12 KOR.
EGYES SZÁM 20 FILLÉR.

KIADJA A SZEGEDI HIRLAP LAPKIADÓ-VÁLLALAT SZEGEDEN.

Saját termésű

Kitünő fajborok

nagyban és kicsinyben

kaphatók

Dávid Sándornál
Szeged-állomás.A BELVÁROSI KÁVÉHÁZBAN
minden este

LEHOTAI BANDI

és zenekara hangversenyez.

A Belvárosi Kávéház a szegedi
kereskedő-világ találkozóhelye.

A

SZEGEDI UJSÁGtársadalmi, művészeti és színház
hetilap.

(Melléklete a Színházi Ujság.)

Művészi kivitelű és irodalmi
nívóju hetilap.

Felelős szerkesztő: dr. LUGOSI DÖME.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beák Ferenccs-utca 2. (Telefon 12—65.)

**FISCHER
TESTVÉREK**ajánlják dúsan jót szerelt briliáns
gyöngy és ékszer raktárukat kar-
csalóra külföldi elegességek.szabott áron
KÁRÁSZUTCA20
KÁRÁSZUTCA

10

**KASS-szálloda,
étterem és kávéház.**

■ A vidék legelőkelőbb szállodája! ■

Kitünő konyha, kávéházi és bar-italok.

Színház után a Kass-ba menjünk!

□ Minden este cigányzene. □

Nyomtatványszükségletét legjobban a
KÖNIG-nyomdában szerezheti be.

Röske és Szentmihálytelek Gyöngyös sorsa felé halad.

— A főkapitány beadványa a városi tanácshoz. —

Ezerkilencszázhatvan, az építési szabályrendelet módosításakor a rendőrkapitányi hivatal a külterületi építési szabályrendeletnek egyes — Röske és Szentmihálytelekre vonatkozó — kivételes pontjait kifogásolta és tűzbiztonsági szempontból bizonyos javaslatokat tett. Az előterjesztéseket akkor elvetették.

Most a gyöngyösi borzalmas tűzkatasztrófa arra készítette dr. Szalay József rendőrfőkapitányt, a Szegedi Önkéntes Tűzoltó Testület elnökét, hogy a régebben elvetett javaslatokat kiegészítve újlag a tanács elé terjessze. A főkapitány beadványa a következő:

Az építési szabályrendeletnek 1907 évben történt módosítása alkalmával már észrevételt tett a kapitányi hivatal a külterületi építési szabályrendeletnek Röske és Szentmihálytelekre vonatkozó kivételes pontjaira és kérte:

1. Rösken és Szentmihályteleken a minimális 10, illetőleg 20 méteres tűztávlatoknak az alkalmazását a megállapított 6, illetőleg 2 méteres tűztávlatok helyett.

2. Kifogásolta, hogy az egy és ugyanazon telken lévő épületek között nincs semmi tűztávolság kikötve.

3. Javasolta, hogy tűztávlatok hiján, de ezek alkalmazása mellett is a kisugárzó hőség és röptűz gyújtóerejének csökkentésére az egyes házaknak lombos élőfákkal való körülültetése kötelezővé tétessék.

4. Alakóépületek menyezetének beégését megakadályozandó, tehát életbiztonsági szempontból pedig javasolta, hogy a belterületi építési szabályrendelet 60. §-ának 1—3, 66. §-ának 1. bekezdéseiben foglalt és a lakóépületek menyezetének tűzmentesítését célzó intézkedései a külterületi építési szabályrendeletbe is felvétesse.

Mindezek az előterjesztések akkor meghallgatásra egyáltalán nem találtak.

Most a gyöngyösi tűzkatasztrófa után, amikor szabályos tűzfalakkal ellátott épületsorok és széles utcák dacára több mint ezer házat láttunk leégni, újlag figyelmébe kívánom hozni a tekintetes Tanácsnak azt a bűnösen összeszorított, tűzveszélyes építési módszert, mellyel Röske

ke és Szentmihálytelek halad Gyöngyös sorsa felé. Méltóztassék a tüzkatasztrófa és az emberélet veszedelem elkerülését célzó fenti javaslatokat újólag megfontolás tárgyává tenni és intézkedni, *mielőtt az elkerülhetetlen nagy katasztrófa itt is bekövetkeznék.*

*

A beadvánnyal a napokban fog a városi tanács behatóan foglalkozni. Remélhetőleg most már akceptálni fogják azt az előterjesztést, amelyet már tiz esztendővel ezelőtt kellett volna haladéktalanul megszívlelni.

Ha én koldus lehetnék. . . .

— Riport a gazdag-szegényekről. —

Barátom, a köztisztviselő, aki havi kettőszázhatvan korona fizetéséből szivja nehéz illatu dráma cigarettáit, életének bus menetét magyarázva fájdalmasan sóhajt föl:

— Hej, ha én koldus lehetnék. Aztán magyarázólag teszi hozzá:

— Még akkor is jobban, százszor jobban élnék ha koldus volnék, mint most. A koldusoknak ma jobb dolguk van, mint a hivatalnokoknak.

Ez a kijelentés meglepett. Tudtam, hogy ezelőtt lényeges különbség állott fenn, de a sok gyűlésen és miegymáson arról győződtem meg, hogy ez a lényeges különbség immáron teljesen elenyészett, semmivé vált: a hivatalnokok és a hivatásos koldusok között nincs különbség. E meggyőződésemet barátom alaposan megingatta azzal a kijelentésével, hogy a régi különbség ismét helyreállott, mindössze

annyiban változott, hogy most megfordítva áll a dolog.

Ahelyett, hogy meghallgattam volna a magyarázatot, magam siettem, hogy a fenti értesülés alaposságáról meggyőződjem. Ragyogó napsütéses vasárnap délelőtt tizenkét óra tájban érkeztem a rókusai templomhoz, hogy az ott tanyázó koldusok szakvéleményét e tárgyban meghallgassam. Egy régi koldus ismerősöm mondta, hogy a rókusai templom a legjobb hely, ott lehet a legtöbbet keresni. Nagyon jószívű emberek járnak oda és mindenki vet néhány vaskrajcárt a körül imádkozó, rongyos népségnek.

A templom előtt tényleg megtaláltam, akiket kerestem. Először azonban kételkedtem, hogy jó helyen járok-e. A templom bejárójánál olyan rongyos emberek ültek, hogy az első pillanatban azt gondoltam, hogy valami kö-

zéposztálybeli félek. Csak mikor láttam, hogy pénzt kapnak, akkor oszlott el a kételyem. Piszkos, hamisítatlan koldusok voltak, mind a hatan. Mert közös megállapodás szerint egy-egy ünnepnapon csak ennyi ülhet erre a jó helyre. Imájuk olyan siralmas, hogy a legásultabb hadseregszállító szivét is megindítaná és egy krajcárért talán senki nem tud oly benső meggyőződéssel áldást rebegni, mint a hajlott hátú férfiakus, fehér szakállal övezett ajka.

Ne méltóztassék azt gondolni, hogy most itt egy szabályszerű interju következik, a megszokott kérdésekkel. H gy mennyit keres, miből tartja a családját, eszik-e mindennap disznópecsenyét . . . stb. Egyenes, őszinte választ az üzleti érdekre való tekintettel ugy sem lehet itt kapni.

Az első, akit megszólítok, egy öreg, összezsugorodott lábú bácsi. Keze ugy remeg, hogy ha egy lépéssel közelebb mennék, bizonyosan mellbe ütne. Csak a mellette ülő kollegája nem látja, hogy szimulál az öreg. Bizonyára sokáig tartott, míg megtanulta, de már egész jól megy, Ebédre invitálok. Ezt mondom neki:

— Nézze bácsi, itt lakom a közelben, Jöjjön velem, jó kis főzeléket kap ebédre.

Az öreg azt válaszolja, hogy adjon az isten ezerannyit, áldjon meg az isten a haló poromban is, de köszöni szépen, ilyenkor,

vasárnap a Zalaiéknál kapja meg az ebédmaradékot. Még húst is kap és nagyon megharagudnának, ha nem menne oda, mert már öt esztendeje oda szokott járni.

— Na jól van — válaszolok — akkor majd elteesszük holnapra. Jó lesz az holnap délben is, csak jöjjön el.

Az öreg újból megáld a haló poromban, kezeit esókoltatja nevetlen özvegyemnek és bánatos gyermekeimnek, de hétfőn megint csak nem jöhet el, mert mit szólnának a kórházban, ahol minden hétfőn szokott ebédet kapni. Annyit kap, hogy még vacsorára is eltesz belőle. Hívtam keddre, szerdára és csütörtökre, kértem jöjjön el péntekre és szombatra, de az öreg nem hagyta magát megvesztegetni jószívűségem által. Mindennapra van neki hova menni ebédre — azt mondja — de azért majd legközelebb eljön hozzánk, a jó isten áldjon meg engem, — mert két krajcárt adtam neki.

Ezután sorra vettem a többi koldust. Mindegyiknek kínáltam az ebédet, de egyiknek sem kellett. Mind le volt már foglalva a hét valamennyi napjára, nem kellett nekik az enyém.

Mig én a hat koldusnak a nem létező ebédet kínálok, megkondul a rókusi templom el nem rekvirált harangja. Vége a misének. Lenge kosztümökben jönnek ki a buzgó hölgyek, kezükben az

imakönyvvel és az erszényeikkel. E percben a hat koldus abba-hagyja az előbbi tétlenkedést és bánatosan, szomoruan, szivbe markolóan fölsír a Miatyánk . . .

A koldusok siralmas, hosszan elnyújtott szavai belevegyülnek a harang kongásába és én meghatódva nézem a templom adakozó közönségét. Mindenki ad a koldusoknak. A vas és a kuko-

ricás nikkelpénzek úgy hullanak a rongyos kalapokba, mint a záporosó.

Mindentük van. Van kosztjuk, van lakásuk ingyen és elég pénz is kapnak. Beláttam, hogy a közhivatalnok barátomnak igaza volt.

— Tényleg van különbség — állapítom meg magamban, — a koldusoknak jobb dolguk van.

Fürödjünk.

Közegészségügyi programja sokkal kisebb Szegednek, mint más vidéki városnak. Sajnos mult, régen mult idők mulasztásait kell itt helyrehozni. Kórházunk nincs, hiszen a meglévőt csak ideiglenes és időlegesnek kell tekinteni, holott még a jövő nagy egészségügyi intézménye csak tervben szerepel.

De hol vannak a többi intézmények, melyek az egészséget és közjólétet szolgálják? Pedig tervek és sületlen valóságok sohasem hiányoztak Szegedről. Itt van a híres gőzfürdők, amelyről azt hittük valaha, hogy igazi kultur-intézménnyé fejleszthető, azután kiderült, hogy csak aféle nesze semmi, fogd meg jól.

A gőzfürdő hol nyitva van, hol csukott, de inkább csukott és a szegedi közönség szénhiány, meg műszaki üzemzavar miatt már

fejfájást kap, ha csak felemlítik a gőzfürdőt.

Igazán neveléses, hogy ez a tengeri kigyó milyen szívéosan táplálkozik a város véréből, felemészt évenként jó néhány ezreket, de nem szolgál semmiféle olyan célt, melynek az elérését remélték általa. Itt van a Tisza. Rozoga, ósdi uszodák sorakoznak egyhangú unottsággal egymás mellett és az eltikkadt polgárok valamelyes vágyat éreznek a fürdés után, a mikor a Stefániáról a Tiszára fordul bávatag tekintetünk.

Minden elmúlik, a legszebb zsidó is megcsúnyul, — mondja egy német közmondás, — mely ha igazságot rejt magában, a szegedi uszodák is valamikor szépek és célszerűek lehettek. De hát az idő vasfoggal rág.

Hiresek vagyunk, hogy panaszkodni olyan jól tudunk, mint se-

hol másutt, csak megtermékenyítő gondolataink nincsenek ahhoz s így a panasz csak az marad és mit sem változtat a rossz soron.

Jónevű szegedi polgárok, mint értesülünk, a napokban összefognak és a szegedi egészségügy rendezése végett hatalmas terveket ajánlanak kivitelre. Szóba fog kerülni a városi gőzfürdő ügye és egy városi Tisza-fürdő létesítése. Magánosok egész jó üzleteket csinálnak rozoga alkotmányokkal, tehát egy modern szellemű városi új Tisza-fürdő semmi esetre sem hozhat anyagi veszteséget a városra. Tekintettel azonban a nagy melgre, most mi sem adhatunk más tanácsot, csak azt, hogy mindenki fürödjön ott, ahol tud.

Háborus utcai képek.

Messze vagyunk a fegyverek ropogásától. Nem hallatszik el hozzánk az ágyudörgés. Nem hozza felénk a szél a gyilkos gázbombák gőzét. Nem reszketteti még a levegőt a halomra lőtt ellen halál'ordítása. És mégis a békésnek látszó életünk minden aprólékosságában ott van a háboru. Alig lépünk az utcán csak egy lépést is, a körülöttünk történő lényegtelen kis semmiségben is ott látjuk a háborus világ megnyilatkozását. A háborut hirdeti, a háboruról beszél minden cselekedetünk. A régi, szinte csak álmainkban élő elmult békés napok gondolkozásának meghazudtolásáról szól körülöttünk minden, de minden. — Sokszor,

nagyon sokszor bántóak ezek a megnyilatkozások, de néha kedvesek is, mosolyra késztetők is. Ez utóbbiakból ragadtunk ki a szegedi utca háborus képeiből három apróságot.

Valamelyik napon két ur, több száz holdas birtoknak gazdája sétálgat vig tereferelés és élénk szivarozás közben a korszón. — A nevük ismertebb Szegeden, mint a német kancellaré. — Különösen pompásan égett a szivar az egyiknek a szájában. Valami pompás havana szivar lehetett. A véletlen ismerőssel hozza őket össze. Köszön mind a két ur s a köszönéssel járó ajkmozdulat közben a pompásan égő havanna szivar kiesik az egyik ur szájából; le szépen a riszkos ezer és ezer ember által megtaposott földre. Az utca egyik ácsorgó lovagja már reményteljesen készült a gazdag zsákmány után nyulni, amikor a szivar gazdája, meghazudolva a régi idők minden gavallériáját, szépen utána nyul a földre a szivarja után, megtörli keszkenőjével a szájba nyuló végét és szépen vígan pöfékelve a földet járt szivar bodor füstjét, folytatta utját tovább.

A plüre esett szegény ember lemondással nézett az eltávozó két ur felé, megvakarta a fejét s busan, fájdalmasan mormolta maga elé: A háboru, a háboru!

*

A Kárász utcában egy nap-sütött arcú, frontot járt, vitézségi éremmel dekorált baka tartott befelé a város felé, amikor feltartotta utjában két, az utca másik oldaláról átszaladt gyerek. Az egyik lehetett öt, a másik négy éves. A nagyobbiknak

a kezében két dráma-cigaretta ragyogott. Elevenen, élénken szólította meg a bakát: Nem vesz cigarettát? Három krajcár egy darab! — mondja a gyerek bátran és szakszerűen, mintha már megöszült volna az üzleti gondoktól. Nincs szivar? — tárgyal tovább a baka, Nincs! hangzik reá a válasz s a baka máris sarkon fordul, fitymálva tovább lép, miközben a két gyerek, a valószínűleg apjuktól elcsent cigarettával busan visszafordul. Alig tett azonban pár lépést a megszólított vitéz, amikor visszafordul és zsebébe nyujtva kezét, utána kiált az eliramodott két gyereknek: Add ide a cigarettát! És a tizenkét fillért boldogan veszi át a háboru két legfiatalabb tözséjie és árdragítója. — Mire viszik még ezek a gyerekek?

*

A fejünk felett, fenn a levegőben hatalmas, nagyszárnyu madarak hasítják át a kék világot s szárnycsattogásaikra, bár már megszokhattuk volna, mégis figyelmessé lesz mindig az utca és az emberek tekintete egy szempillantás alatt az ég felé fordul.

Egy asszony karján az egyheti lisztadagjával követi az utca bámulóit, szintén az ég felé mereszi okos, nyílt tekintetű arcát. Amikor jó sokáig gyönyörködött a látványban, oda szól a mellette elhaladó teljesen ismeretlen férfinék: De okos fej volt, aki azt kitalálta, de hogy akasztották is volna fel fel abban a percben, amikor kitalálta! Vajjon mi bánthatta ezt a szegény asszonyt, hogy így kívánta megjutalmazni e tudomány feltaláló mesterét? (F.)

TILL VIKTOR

FÉNYKÉPÉSZETI, FESTÉSZETI
FÉNYKÉPNAGYÍTÓ MŰINTÉZET

S z e g e d ,
Kelemen-utca 11. szám.

Telefon: 14—29.

Hódmezővásárhely,
Andrássy-utca 18. szám

Telefon: 209.

Minden

ünne- és vasárnap

délelőtt és délután

Boros Koesony Mihály

hirneves cigányzenekara muzsikál

az

Ujszegedi Vigadóban

Szives pártfogást kér

Szalay Lajos, vendéglős.

Nők új pályái.

Az a sok leány, aki most hagyja el a polgári- és középiskolákat, pályaválasztás előtt áll. A jövő irányítása függ ettől a lépéstől. A jelenlegi viszonyok a pályaválasztást kétségtelenül megnehezítik, holott a látszat az ellenkezőjét mutatja. A perspektívák elfolódtak, a távol csalóka képet mutat és nem sok jóval biztat. Azok a leányok, akik most választanak pályát, kevés reménnyel bírnak arra, hogy házassággal biztosítsák a jövőjüket. Bár több új pálya nyílt meg számukra, mégis nehéz a választás, mert az a fontos, hogy olyan pályára lépjenek, amely nemcsak átmenetileg biztosít számukra megélhetést, hanem olyan hivatást kell választaniok, amely a normális viszonyok helyreálltával is el tudja és el akarja őket tartani. A nőknek el kellene tekinteni az olyan pályáktól, amelyek alacsonyabbrendűek, amelyek nem abszorbeálnak hosszabb előtanulmányokat, mert a háboru után ezeket a pályákat a férfiak, akik komoly versenytársak, ugyis ellepik és le-szorítják a nőket.

A nők gyakori pályaválasztása munkásságuk kísérő jelensége. A zöme ugyan mindenképpen helyt áll, de gyakori a panasz, főleg nagy tüzemeknél, hogy a kitartás

ereje csekély náluk. A szabónő nem bírja az örökös gépvarrást, a cseléd több személyes szabadságot akar, a hivatalnoknő mechanikainak tartja a munkáját; mindegyiknél hiányzik a lelki megnyugvás és ez okozza a kísérletezést, a pályák változtatását. A szellemileg magasabban állók, a pályájukkal elégedetlen asszonyok az asszony szociális hivatásait frekvenciálják, amelynek megteremtése a háboru után valóban szükséges is. Ez olyan munkaterület az asszony számára, amelyen legjobb női tulajdonságaival a legjobbat alkothatja. Szó lehet itt csecsemő- és gyermekvédelemről, ipari felügyelőségről, házigazdaságok vezetéséről, stb., ez mind olyan, melyre való hivatottságát az asszony évszázadok óta beigazolta. Ha pedig tekintetbe vesszük, hogy asszonyok az ilyen speciális pályákra képezik magukat, akkor nincsenek nehézségek.

Nők nyilvános pályáit szisztematikusan kell kiépíteni, biztosítani kell őket az állás állandóságáról. Természetesen a protekciós rendszert és a nepotizmus uralmát meg kell szüntetni. Csak a kiválóak és valóban hivatottak kapják meg ezeket az állásokat. Nálunk már messzemenő szociális átalakulás mutatkozik. Igen

széles vonalon nyitottak utat a nőknek.

De a nőknek uj, nekik megfelelő pályákra való nevelésének eddig hiányai és akadályai voltak; nincsenek megfelelő intézmények. Ezeket kell megszervezni; tán nem kellene ujakat állítani, elég volna a meglevőket megfelelően átszervezni.

A nők uj szociális hivatásának két különböző szempontot kell szem előtt tartani: megfelelően képzett asszonyokban nincs hiány, de ezeket nem tudjuk megfelelően alkalmazni. Itt kell összhangot teremteni.

Hogyan dolgozik a modern betőrő.

A betörés is művészet számba megy már. Az is modernizálódott, miként a mostani átalakulási korszakban minden. Azok, akik Nick Carter vagy Sherlock Holmes detektívregényeit olvasták, vagy a mozik rémdrámáit végignézték, a leghatározottabban meggyőződhetnek, hogy a haladás minden újabb eszköze, az automobil, a telefon, a szikratávirat, a repülőgép nemcsak a kereskedelem, az ipar és a tudomány szolgálatába szegődött, hanem a rablás és betörés szolgálatába is.

A modern berőrő mindennel fel van ma szerelve, amire a saját védelme és munkája szempontjából szüksége van. Minden betörőszerszám a legfinomabb és leg-

erősebb anyagból van megkonstruálva, így a farószerszámok is oly erősek és — mondhatni — drágák, hogy azokkal nem egyszer sikerült megtörniök a Wertheim-kassza ellenállását. Minden modern berőrőnél vannak azonkívül erős és finom selyemkötegek, azonkívül nagyon nagy mennyiségű vatta és kloroform. Igen ügyel a modern betőrő még a ruházatára is. A higiénia azt követeli, hogy a betőrő lehetőleg egészen könnyű öltözékben dolgozzék. Mindig puha gallért viselnek, hogy a mozgásukban, amely olykor futásban nyilvánul meg, akadályozva ne legyenek. A cipőjük olyan, hogy sehol semmiféle nyomot nem hagy maga után. A „tudományosan kiképzett“ betőrő még keztyüt is visel, főleg selyem, vagy kaucsuk-keztyüt. Egy fekete pápaszem fontos kiegészítője még a hiánytalan felszerelésnek.

A betörőknek még az acélszekrényekkel van a legnehezebb dolguk. A hozzáférhetőség legtöbbször a zár körül a legkönnyebb. A betörők miatt ma már napról napra tökéletesbitik a különböző rendszerű pénzszekrények zárószervezetét. Újabb és újabb kémiai konstrukciót adnak a záróvasnak; a mechanikai szerkezet is komplikáltabb lesz. Ezzel szemben a betörőszerszámok is egyre tökéletesbednek, úgy hogy valószínűsége fejlődött ki a betőrő és mérnöki technika között. Minden tudományos eszközzel és képzettséggel igyekeznek felülkerekedni a betörők. Kémiai gázkészletek, aminő a hidrogénium, vala-

mint elektromos szerkezetek a legelrejthetőbb formákban állanak a betörők rendelkezésére. Egy teljes apparátust is fedeztek fel kizárólag a betörők számára, amely igen komplikált és csak alapos tanulmányozás után válik használhatóvá. Körülbelül 40 kilogrammot nyom és az ára a 100 font sterlinget meghaladja.

Igen használatos a betörőknél egy német kémikus találmánya, a termit. Ez egy aluminium, magnézium és egy másfajta oxid keveréke, amely igen egyszerű uton 3000 fokos hőmérsékletet képes termelni. Ez a hőmérséklet megolvasztja a legellenállóbb acélt is, amely a termittel érintkezésbe lépve, mintegy kipattan a szekrényből és így ott egy nagyobb rés marad. Óriás fényt lövel ki az ilyen keverék e magas hőmérsékletén, úgy hogy a betörő munka közben fekete púposzemmet kénytelen viselni; használnak a betörők kaucsuk-álarcot és kaucsuk-kezyüt is, mert az izzó termitrészeszekék nagyon könnyen lepattannak és az illető arcán és kezén súlyos sebet ejthet.

A modern betörőélet tehát nehéz és komplikált mesterség, amelyhez csak kevés embernek van meg a kellő hidegvére és egészséges fizikuma. A mi betörőink nem modernek, amit érthetővé tesz, hogy kevésbé intelligens néprétegből rekrutálódnak. A legtöbben még a daktiloszkiópiában sem hisznek és nem tartják érdemesnek kezyűben „dolgozni.”

KÖZGAZDASÁG

A ruházati ipar és kereskedelem szabályozása.

Hónapok óta folynak már az előkészületek a ruházati ipar és kereskedelem szabályozására. Ez a szabályozás természetesen igen széles érdekköröket érint a legközvetlenebbül és így érthető, ha ezek állandó nyugtalansággal és fokozódó izgalommal néznek a kormányintézkedések elé. Ehhez az izgalomhoz nem jelentéktelen mértékben hozzájárul az is, hogy az érdekeltek széles rétegei meglehetősen tájékozatlanul állanak és nem ismerik a kormány szándékait, emellett egyre-másra a legkülönbözőbb hírek kerülnek forgalomba a szabályozás és a kormány tervei felől. A helyzet kétségtelenül rövid időn belül teljesen tisztázódni fog, amennyiben a ruházati ipar és kereskedelem szabályozását ma már a kormány is sürgősen szükségesnek tartja és ehhez képest az erre vonatkozó munkálatok is fokozottabb tempóban haladnak előre, úgy hogy a rendeleti intézkedések kiadása most már nem késhet soká.

A kiadandó rendelkezések alapjául állítólag az a tervezet fog szolgálni, amelyet a szabályozás tárgyában a Pamutközpont terjesztett a kereskedelemügyi kormány elé. E tervezet szerint a kiadandó rendelet hatálya alá vonná a gyapju, pamut-, len- vagy

selyemből készült szöveteket, ruházati cikkeket és az összes kötött és szövött árukat.

A polgári lakosságnak ruházati iparcikkal való ellátására egy népruházati bizottság statuáltatnék. Ide lennének a szövet- és ruhakészletek bejelentendők. A bizottság jogot nyerne a ruházati ipar és kereskedelem legmesszebbmenő ellenőrzésére. A szövetek és ruhák zár alá vétetnek és a feldolgozás és eladás csupán a népruházati bizottság engedélyével lenne lehetséges. A forgalombahozatali korlátozások alól kivétnének a kiskereskedő minden hó 1-én meglevő készleteinek 10% a, a közvetlen fogyasztónak való eladás esetén, és az u. n. mintakollekciók.

Az árak olyképp lennének megállapítandók, hogy a termelő felszámíthatja az előállítási költségeket és gyártási haszon fejében 6% hasznót. A nagykereskedő a beszerzési árhoz 12%-ot számíthat, a detaillista 30%-ot. Konfekciós vállalatok, varrótelepek és mérték után dolgozó szabók haszna 6—10% volna. Az árak az árukon pontosan és tartósan megjelölendők. Az ártullépések megakadályozására árvizsgáló-bizottságok működnének, a cipőárvizsgáló bizottságok módjára.

Részletes javaslatokat terjesztett a kereskedelemügyi miniszter elé a Szabómesterek Országos Szövetsége is, amely már 1915-ben felhívta a kormányt s textilanyagok árának gyors és erélyes rendezésére és figyelmeztetett arra, hogy ha ez a rendezés késik, akkor a szegény és középosztály ruhakészletei nem lesznek kielégíthetők. A legújabb felirat most

nyomatékosan hangsúlyozza, hogy ma már a szövet- és kellékszora oly fokot ért el és a lelkiismeretlen spekulánsok oly nagymennyiségű árut rejtettek el, hogy elérkezett az utolsó óra a sürgős cselekvésre.

Az a gyapjuszövet, mely a háboru előtt 8 korona volt, ma 50—60 K, az pedig, amely 10—12 K-ba került, ma 70—80 K. Viszont csak a 70 és 80 K-ás szövet van forgalomban, az olcsóbb 50 és 60 koronás fajtájú nem kapható. Ugyanezt az uzorát tapasztaljuk az összes ruhakellékeknél is, amelyeknek árai 300—900%-ig emelkedtek. Ezeket az uzoraárakat főleg az illetéktelen közvetítők és a lánckerkedelem idézte elő. Ezt kell tehát lehetetlenné tenni és ezt hangsúlyozza elsősorban a szabók érdekszövetsége is. Parancsoló kötelességnek jelzi ehhez képest a ruházathoz szükséges összes fő- és mellékanyagok központosítását és e célból a kereskedelmi miniszter fenhatósága alatt a Szövetközpont megalakítását.

A Szövetközpont első feladata lenne: megállapítani, hogy mennyi ruházati anyag van az országban. E célból sürgősen összeírandók volnának a készletek és a hatóság közbejöttével felkutatandók volnának még a nagyfömegekben elrejtett posztóárúk is.

Szükségesnek jelzi a felterjesztés azt is, hogy a gyáros — szigorú büntetés terhe mellett — kizárólag csak kereskedőknek, a kereskedő pedig csak a fogyasztóközönségnek, illetve feldolgozóiparosoknak adhat el árut korlátozott mennyiségben. A felterjesztés nagyon helyesen felveti bizonyos

egységes típusú szövetek gyártásának a gondolatát is, részben a nyersanyagok hiánya, másrészt a gyártás könnyebbsége és olcsóbb előállítására miatt. Ez hathatósan elősegítené főleg a tömegruházkodást és jelentékenyen olcsóbbá is tenné.

Ami a ruházati bizottságot illeti, erre nézve általában az a vélemény, hogy különösen a tömegruházkodás szükségletének kielégítése lenne a hivatása. A bizottság az ország helyi viszonyaihoz és szokásaihoz mérten a szövetközpont által kiutalt anyagot az egyes helyi szabómesterek által konfekcionáltatva juttatná el a közönséghez, amely így a tömegtermelés elvénél fogva olcsóbban jutna ruhához.

A SZEGEDI HIRLAP

mindent meglát,
mindent kinyomoz
és
mindent megír,
ami közérdekű.

Saját érdekében is
jegyezzen

hadikölcsönt!

Nélkülözhető pénzének
legjobb, leggyümölcsözőbb
elhelyezése.

A

V.H.O.SZ.

hirdetése

a

— t u l s ó —

oldalon.

A VIDÉKI HIRLAPIRÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

a

SAJTÓSZÁLLÁS

alapja javára

1917 június 11-én este 8 órakor

a

városi színházban
nagy művésztélyt rendez

SZINRE KERÜL:

SÖNANGLÉ! **Előleg.**

Tánc- és illemóra a Brukner-kertben. Szerkesztőségi jelenet.

Tosca, vagy akit akartok.

Nagy dráma.

Mit fog most rólam gondolni?

Jelenet a korzón.

Cox és Box **A törvény nevében!**

excentrikusok.

Némajáték.

Magánszámokkal szerepelnek: Hilberth, Déry, Kunosi, Ocskay, Solymosy, Matány, Sugár

Konferál TAMÁS REZSÓ

... a Szegedi Hirlap szerkesztője. ...

Segesváry

drogéria

Szeged, Kárász-utca 6, Telef. 3-42

Raktáron mindennemű gyógyárúk, vegyszerek, illatszerek, pipere- és háztartási cikkek, fényképezési cikkek és fényképező gépek.

Pipere-szappanok

nagy választékban kaphatók

Frankl Antal

gyógyszertárban

SZEGED-Felsőváros,
Szent-György-tér.

Szeged uri közönsége a TISZA-kávéházba

Jár. — A TISZÁBAN csak
 hétfőn nincs zene!

Városi nyelviskola

a városi felső keresk. iskolában.

Német, francia, angol, olasz és horvát nyelvnek oktatása kezdőknek és haladóknak, diákoknak és felnőtteknek külön-külön.

tanítás délután 4-9 óráig.

Beiratkozni lehet mindennap

Az igazgatóság.

WÉBER MÁTYÁS

a szegedi uriközönség
szabója

Szeged, Széchenyitér 6

Telefon: 8-38.

„HA-HA“

SZEGED, KELEMEN-UTCA 12. szám

részére fentartott hely.

URÁNIA

Magy. Tudományos Színház
TELEFON: 8-72.

Állandóan
szenzációs műsor!

Az előadások pont 5 órakor
kezdődnek.

Utolsó előadás 1/4 9 órakor.

Nem mese az
írógépről
hogy a

KELLER-féle
írógépek
mesések,

mert a szakmühelyőben javított
írógépek tényleg mesések.

Írószalag, szénpapír és az
összes kellékek, valamint
használt írógépek raktáron.

Szeged, Széchenyi-tér 8. Telefon 363.

Igazgató:
Vas Sándor.

KORZÓ-MOZI

Telefon:
Igazgatóság: 4-55.
Pénztár: 11—85.

Junius 11-én és 12-én:

! A fölfele züllők. !

Szenzációs amerikai sláger.

Junius 13-án és 14-én:

A dán filmgyártás szenzációja!

Az abbé vétke.

Nagy dráma 5 felvonásban.

Junius 15-én:

Nagy hangverseny a nyári kerthelyiségben.

Junius 16-án és 17-én:

A szenvedély. | Háborus álom.

Nagyvárosi erkölcsrajz.

Amerikai történet.

Előadások 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Hazai élet- és katonai biztosító részvénytársaság

vállal biztosításokat

az ember életére, orvosi vizsgálat nélkül is. 43—50 éves népfelkelőknél háborus kockázat pótdíj nélkül. Leány- és fiu-biztosítások kiházasításra és katonai szolgálat esetére. Egyéni és csoportos baleset-biztosítások. Gyermek baleset-biztosítás díjvisszatérítéssel. — Élethossz íglen vasúti baleset-kötvények egyszeri díjfizetéssel

Legolcsóbb díjtételek.

Liberális feltételek.

Felvilágosítással készséggel szolgál: a szegedi főgyűrnökség: **Kölcsey-u. 4, l. e.**

Nyomatott König Salamon könyvnyomdájában Szegeden.